

Haridus: Trahv? Herned klassinurgas? Või hoopis ihunuhtlus?

virumaateataja.ee

Virumaa Teataja palvel mõtisklesid Lääne-Virumaa haridusjuhid teemal, kuidas nad suhtuvad viimasel ajal meedias arutelu tekitanud koolijuhtidele trahvimisõiguse andmise ideesse ja ettepanekusse sätestada seadustes täpsemalt õpetajate õigused ja kohustused.

1. Kuidas suhtute ettepanekusse täiendada väärteomenetluse seadustikku nii, et kohalikel omavalitsustel oleks võimalik anda koolijuhtidele kohtuvälise menetleja staatus, ehk õigus trahvida koolikorda rikkuvate laste vanemaid?

2. Haridustöötajate Liit soovis ka õpetajate õigused ja kohustused seadustes sätestada, et kaitsta neid õpilaste vägivalla eest ja anda võimalus tulemuslikumalt sekkuda koolivägivalla lahendamisse. Kas näete, et õpetajal jääb õigustest puudu?

Rakvere põhikooli direktor Lea Pilme

1. Arvan, et see on üks võimalikest vahenditest, et mõjutada mingit konkreetset olukorda. Olen kindel, et koolijuhid kasutavad trahvi määramist vaid mõjuval põhjusel ja seda ei otsusta tema üksinda.

Kindlasti eelneb ja järgneb muu tegevus.

Trahvi mõju peaks olema mõjus, mitte lahmiv. Trahv mõjutab ju otseselt lapsevanemaid, kelle kaudu loodame mõjutada last. Seega on trahvi määramine eelkõige lapsevanema mõjutamine. Me peaksime oskama hinnata otsuse kasulikkust konkreetses olukorras, õpilase jaoks võiks olla trahvi määramise võimalus ennetava mõjuga.

2. Ma ei tea, millistest õigustest on õpetajatel puudus. Pigem on asi just selles, et liiga vähesel määral on fikseeritud lastevanemate ja õpilaste kohustused koolikohustuse täitmisel.

Õpetajatel võiks ja peaks olema väiksem koormusnorm, et nad saaksid oma tööd tulemuslikumalt teha, et nad jõuaksid välja puhata ning olla eelkõige iseendaga rahujalal ja tasakaalus. See õigus peaks õpetajatel küll olema.

Kooli pädevuses on oma koolis määratleda õpilaste tunnustamise ja mõjutamise kord, millele õpetaja saab tugineda.

Uhtna põhikooli direktor Ly Kivistik

1. Ma ei poolda karistusi (trahve), kuid kui sõnad enam ei aita, tuleb karistada. Minu arvates oleks õigem jätta trahvimise õigus omavalitsusele. Kõike ei saa kooli kaela lükata! Koolikorra rikkujate ja koolikohustuse mittetäitjate vanemad peavad vastutama oma laste eest. Kui aga trahvi tegemise õigus jääb koolijuhtidele, tuleb see väga täpselt seadustes/määrustes määratleda.

2. Vägivalla eest tuleb kaitsta igaüht, ka õpetajat. Et hästi õpetada ja õppida, peab tunnis valitsema töörahu.

Kui palju kulub tundides aega korra tagamiseks? Mis on "tulemuslikum sekkumine koolivägivalla lahendamisse"? Kas herved klassinurgas? Ihunuhtlus? Kindlasti mõneks ajaks mõjusad vahendid, aga tagajärg?

Täna vajab kool ja õpetaja mõistmist ja tuge. Ja kindlustunnet, et säiliks töörõõm ja õpetajaks olemise tahe. 45 minuti jooksul on liig tahta õpetajalt mitme erineva õppekava rakendamist, individuaalsuse arvestamist jms ning samaaegselt tegelemist 1-2 õpilasega, kes pidevalt korda rikuvad ja provotseerivad.

Liiga kaua on olnud meie õpetajad n-ö "klienditeenindaja" rollis. Õpetajat tuleb rohkem usaldada. Õpetaja peab saama tunnis rahulikult ja turvaliselt oma põhitööd teha.

Väike-Maarja gümnaasiumi direktor Raili Sirg mets

1. Ma ei poolda seda, et koolijuhina saan kohtuvälise menetleja staatuse. Koolis on küll selliseid probleeme, kus on väärtegade tegemist, aga seni olen suutnud need lahendada koostöös politseiga ja see on väga hästi toimunud.

Kui saan juurde õigusi, tähendab see ka kohustusi ja vastutust antud valdkonnas. Leian, et koolijuhina on minu roll eelkõige koolielu juhtida ja

õpilastele mõjutusvahendite määramisel piisab kooli kodukorras sätestatud mõjutusvahenditest. Kui tegemist on koolis õigusrikkumise või väärteoga, teen pöördumise politseile.

2. Toetan, et õpetajate õigused sätestatakse seaduses nii nagu õpilaste õigused. See tasakaalustab olukorda, sest siis on kõikidel osalistel selgus majas.

Rakvere gümnaasiumi direktor Aivar Part

1. Ei ole vaimustatud niisuguse õiguse massilisest andmisest ainuisikuliselt koolijuhtidele. Pigem toetan selle andmist komisjonile, kus osaleks ka koolijuht.

Koolile ei oleks vaja karistusasutuse pitsarit külge panna. Jäägu see õiguskaitseorganite pärusmaaks. Kool olgu ikka õppe- ja kasvatusasutus.

On ju praegugi võimalus teha avaldus õiguskaitseorganitele süütegude puhul menetlemise algatamiseks. Aga arvan, et omavalitsusel võiks olla koolijuhile (komisjonile) sellise õiguse andmise võimalus. Siis saab omavalitsus sõltuvalt olukorrast ja vajadusest otsustada, kas anda see õigus.

Kõik eeldab esiteks väga selget ja emotsioonivaba reeglistikku, millal trahvi määrata, ja menetlemise protseduuri, teiseks koolijuhile juriidilist kompetentsi rikkumiste menetlemisel ning kolmandaks väga objektiivset ja tasakaalukat meelt. Siin on oht langeda subjektiivsusse ja emotsioonidest ajendatud otsustamisse. Teisalt võib asjade menetlemisele mõju avaldada ka nn üldsuse ootus karistada.

Nüansse, mida sellise karistamise õiguse koolijuhile andmise puhul tuleb arvestada, on palju. Seepärast peakski minu meelest väga hoolikalt omavalitsustes kaaluma enne niisuguste otsustusõiguste andmist. Ja kas alati ja igal pool omavalitsustel endalgi on piisavalt kompetentsi, et õige otsus teha?

2. Õpetaja õigused ja kohustused on suhteliselt hästi lahti kirjutatud seoses üldise tööprotsessiga (töölepinguseadus ja muud seadused).

Õpetaja õigused ja kohustused aga õppekasvatustsentsis on tõepoolest sätestatud rõhuasetusega rohkem õpetajapoolsetele kohustustele, mida ta kõike peab tegema alates järeleaitamistundidest kuni arenguvestlusteni.

Milliseid mõjutusvahendeid on tal õigus kasutada õppekasvatustsentsi juhina, seegi põhimõtteline loetelu on sätestatud alates suulistest märkustest ja vestlustest kuni käitumishinde alandamiseni, lapsevanema nõusolekul erandjuhtumitel ka erikooli suunamine. Üldjuhul nendest mõjutusvahenditest piisabki.

Probleemid tekivad aga siis, kui need mõjutusvahendid isegi korduval kasutamisel ei anna tulemusi ja leidub õpilasi, kes sõna otseses mõttes sülitavad nende peale, ei allu koolikorraale, segavad teiste tööd, käituvad provokatiivselt ja agressiivselt nii kaasõpilaste kui õpetajate suhtes.

Jutt on põhikooliastme õpilastest, kelle suhtes kehtib koolikohustus ja keda kool ei saa välja heita. Sellised õpilased käivad koolis ja nii öelda mürgitavad pidevalt õhustikku - tundub, et miski neile ei mõju.

Siis tekibki koolirahval vahel tunne, et koolil peaks olema õigus rakendada nende suhtes mõjusamaid mõjutusvahendeid, et kaitsta ennast ja teisi õpilasi. Aga millised need oleks?

Korrakaitseorganite poole on ka täna võimalik pöörduda. Õigust kasutada mõningaid füüsilisi mõjutusvahendeid ehk siis "Kevadest" tuntud kõsterlike kasvatusmeetodite kooli tagasitoomist põhimõtteliselt ei toeta.

Lihtsustada erikooli suunamist? Toetan, sest juba selle võimaluse teadvustamine oleks distsiplineeriv mõningate jaoks. Siin ei tohiks alati lõplik sõnaõigus olla lapsevanemal.

Lapsevanema vastutuse ja kohustuse tegelik suurendamine oma lapse kasvatamisel, mitte ainult õigustele rõhumine? Toetan ja pean väga oluliseks.

Minu meelest lapsevanema mõjutamine (trahvid, toetused, töökoha kaudu mõjutamine) on meil tegelikult praktiliselt kasutamata. Lastekaitsetöötajate volitused selleks on vist väga ahtakesed.

Ega see ei olnud paha, et Vene ajal lapsevanemaid selliseid kanaleid pidi mõjutati oma lapse kasvatamisele rohkem tähelepanu pöörama. Täna ühiskonnas on selline hoob täiesti kadunud.